

Onderwijssecretariaat van Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap
Ravensteingalerij 3 bus 7 1000 Brussel tel. 02/506 41 50 fax 02/502 12 64 info@ovsg.be www.ovsg.be

Klassieke dans en Artistieke training

middelbare graad – optie klassieke dans

Leerplan

Deeltijds Kunstonderwijs – Studierichting Dans

INHOUD

Inhoud	1
1. Inleiding	2
1.1. Het leerplan	2
1.2. Leerinhoud	2
1.3. Methodiek en didactiek	2
1.4. Jaarplan	2
1.5. Algemene opmerkingen	3
1.6. Pointes	3
1.7. Jongens	4
1.8. Klassieke dans versus Artistieke training (AT)	4
2. Doelstellingen	5
2.1. Bewegingsontwikkeling	5
2.2. Persoonlijkheidsvorming	5
3. Leerplan Klassieke dans	7
4. Evaluatie	14
4.1. Oefeningen aan de barre	14
4.2. Oefeningen au milieu	15
4.3. Allegro	15
4.4. Verplaatsingsoefening	15
4.5. Expressief dansstukje	16
4.6. Révérence	16
5. Artistieke training	17
5.1. Doelstellingen	17
5.2. Leerinhoud	17
5.3. Evaluatie	17
5.4. Toelichtingen en aanbevelingen	17
6. Bibliografie	18
7. Bijlage bij het leerplan klassieke dans	19
Inleiding	19
Barre	20
Milieu	22

1. INLEIDING

1.1. Het leerplan

Het leerplan is een graadsleerplan dat de minimale leerinhoud die voor iedere leerling haalbaar moet zijn, vastlegt. De leerinhoud is echter niet beperkend en kan aangevuld en uitgebreid worden naargelang de mogelijkheden van de klas.

Aan de hand van doelstellingen werden leerinhouden bepaald. Deze werden per leerjaar uitgebreid. Naast de leerinhoud worden een aantal methodologische wenken meegegeven.

1.2 Leerinhoud

De leerinhoud werd aan de hand van de doelstellingen ingevuld. Per leerinhoud wordt aangegeven in welk leerjaar bij voorkeur de leerstof wordt aangeboden. De leerkracht heeft uiteraard de vrijheid om aan de hand van zijn specifieke situatie de bewegingspatronen aan te bieden wanneer dit wenselijk is. Echter de leerinhoud die in dit leerplan wordt aangegeven, moet op het einde van de middelbare graad bereikt worden.

1.3 Methodiek en didactiek

Het leerplan respecteert de pedagogische vrijheid van de leraar in de methodische en didactische benadering van de leerstof. Naast de leerinhoud biedt het leerplan ook methodologische wenken. Het zijn tips die de leerkracht kunnen helpen bij het uitwerken van zijn eigen methodiek.

Een doelmatige dansopleiding vereist een systematische opbouw waarbij alle onderdelen van het vak voortdurend op elkaar afgestemd worden.

Nadat in de lagere graad de basis gelegd werd zowel voor de bewegingspatronen als voor het bewegings- en houdingsbesef, wordt in de middelbare graad de nadruk gelegd op het systematisch verder ontwikkelen van de techniek.

In het klassieke systeem verwijst het begrip techniek in eerste instantie naar de perfectionering van de uitvoeringswijze. De techniek kan pas als verworven beschouwd worden wanneer de dansbewegingen tegelijk de uitdrukking van betekenis en emotie zijn.

De ontwikkeling van een dergelijke techniek dient dus evenwichtig en gecoördineerd op twee vlakken te verlopen :

- enerzijds door de maximale ontplooiing van de bewegingscapaciteiten via de uitbreiding en verfijning van de oefeningen ("woordenschat") en door de integratie ervan in enchaînementen ("zinsbouw");
- anderzijds door het stimuleren van de artistieke draagkracht door middel van kwaliteitsontwikkeling van het "dansante" element d.w.z. de artistieke toepassing op choreografische ideeën en/of gegevens.

De oefeningen vormen het basismateriaal van elke klassieke dansles. Bij de leerling moet echter het bewustzijn ontwikkeld worden dat niet de technische beheersing het enige doel is, maar tevens de realisatie van dansante expressie.

1.4 Jaarplan

Aangezien de leerinhoud van het leerplan per leerjaar uitgewerkt is, vergemakkelijkt dit het opstellen van een jaarplanning. Een jaarplan is de spreiding van de leerstof over het hele schooljaar rekening houdend met de logische opbouw van de leerstof, het klasniveau en de vorderingen. Een jaarplan is geen vaststaand gegeven en kan ten allen tijde

bijgestuurd worden. Bij het opstellen van een jaarplan is het belangrijk ruimte te laten voor onverwachte momenten, evaluatiemomenten en toonmomenten. Niet alleen de doelstellingen specifiek voor het vak worden in het jaarplan opgenomen. De algemene doelstellingen beschreven in punt 2 van dit leerplan en de doelstellingen geformuleerd in het artistiek pedagogisch project van de school, worden eveneens in tijd gespreid, aangeboden en verwerkt in het jaarplan.

1.5 Algemene opmerkingen

De volgende opmerkingen dienen in acht genomen te worden bij het aanbieden van de leerstof.

- Ten alle tijde moet belang gehecht worden aan een juist placement.
- De oefeningen aan de barre worden ook op *croisé*, en *effacé à plat* uitgevoerd. *Ecarté* wordt beperkt tot de pose en eventueel bij de *battement tendu* en de *battement tendu jeté*. Alles wat op *demi-pointe* is, wordt '*en face*' uitgevoerd.
- Oefeningen die beschreven staan bij de draaibewegingen of bij de bewegingspatronen au milieu kunnen geïntegreerd worden in de oefeningen aan de barre. Voorbeeld: *détourné*, *pas de bourrée*
- Alle oefeningen aan de barre worden ook au milieu uitgevoerd. Barre au milieu is belangrijk. De leerlingen krijgen een juist ruimte- en evenwichtsbesef en dansante elementen kunnen in de oefeningen geïntegreerd worden.
- We hebben geopteerd om de port de bras bij de bewegingspatronen au milieu te bespreken. In de middelbare graad wordt de port de bras meer en meer in de oefeningen aan de barre geïntegreerd.
- Waar in de lagere graad zoveel mogelijk gestreefd wordt om de elementaire bewegingen geïsoleerd aan te leren is het belangrijk voor de middelbare graad deze bewegingen te combineren om zo tot dansante combinaties te komen.
- Stretching en krachttraining zijn twee belangrijke onderdelen in de les waaraan gedurende de hele opleiding moet gewerkt worden.
Op regelmatige basis moet er tijd genomen worden om spieren te stretchen. Dit kan aan de hand van de klassieke oefeningen: *pied à la main*, *jambe sur la barre*. Er zijn echter genoeg lenigheidsoefeningen om deze reeks uit te breiden.
In de krachttraining denken we vooral aan de krachttraining van de buikspieren en rugspieren die voor de houding essentieel is.

1.6 Pointes

De leerkracht moet zelf oordelen of een leerling de mogelijkheden heeft om de pointes-techniek te verwerven.

De Franse techniek waar men een *relevé sur pointes* nastreeft, is zachter dan de Italiaanse waar men door een lichte sprong op de pointes komt. Omwille van het kleinere risico voor blessures verdient de Franse techniek de voorkeur.

De bewegingen worden *face à la barre* aangeleerd; later worden ze ook au milieu uitgevoerd.

1.7 Jongens

Het is belangrijk dat voor jongens specifieke oefeningen worden gegeven. Er gaat veel aandacht naar de spring- en draaitechniek. Het tempo van de sprongen ligt lager zodat de 'ballon' verder ontwikkeld wordt. Ook de techniek van de pirouette wordt meer verfijnd. Tot slot kan, indien de organisatie het toelaat, er aandacht besteed worden aan partnerwerk. Hierbij is het noodzakelijk dat er enerzijds aan krachttraining gewerkt wordt, anderzijds is ook de ondersteunende functie van de partner belangrijk.

1.8 Klassieke dans versus Artistieke training (AT)

De *klassieke dans* behelst de basisopleiding volgens de klassieke normen. Deze is voornamelijk gericht op het klassiek ballet.

Na de basisopleiding in de lagere graad van de algemene artistieke bewegingsleer, wordt in de middelbare graad de klassieke ballettechniek verder uitgewerkt.

De *artistieke training* beoogt de fixatie en inoefening van de leerstof aangereikt in de les Klassieke dans. Daarnaast komen er toepassingen aan bod als voorbereiding op de dansante praktijk.

De artistieke component is een belangrijk element in de klassieke dans. Daartegenover staat dat het technisch aspect niet vergeten mag worden in de artistieke training. Er moet een duidelijke link zijn tussen de beide vakken.

2. DOELSTELLINGEN

Naast de doelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de inhoud van het vak klassieke dans, stellen we ons ook een aantal andere doelstellingen.

2.1 Bewegingsontwikkeling

2.1.1 Fysiomorfologisch

- functionele ontwikkeling van spieren, pezen en gewrichten
- opbouw van de fysieke conditie: lenigheid, weerstand, kracht, snelheid, uithoudingsvermogen,

2.1.2 Psychomotorisch

- lichaamsbesef
 - bewustzijn van de houding
 - besef van de eigen bewegingscapaciteiten
 - respect voor het lichaam als instrument
- bewegingsbesef
 - bewuste waarneming van beweging
 - besef van spiertonus: spannen en ontspannen
 - lichaamsbeheersing en bewegingsvorming aan de hand van gegeven structuren: staan, lopen, gaan enz.
- tijdsbesef
 - ervaring en besef van tempo, ritme, accentuatie, duur
- ruimtebesef
 - t.a.v. het lichaam: ruimtenormen van bewegingspatronen
 - t.a.v. de ruimte: richting, gebruik van de ruimte
- coördinatie
 - combinaties van bewegingspatronen met posities van armen en hoofd
- functionele ademhaling
- ondersteuning en stimulatie van beweging door muziek

2.2 Persoonlijkheidsvorming

2.2.1 Affectief – artistieke ontwikkeling

- ontwikkeling van het impressievermogen: ervaring en beleving van beweging
- ontwikkeling van het expressievermogen
 - beweging als vormgeving en middel tot expressie
 - beheersing van de expressie
 - inpassen van de individuele expressie in een groter geheel

2.2.2 Cognitieve ontwikkeling

- inzicht in de lokalisatie van bewegingen
- geheugen voor bewegingscombinaties
- kennis van de terminologie

2.2.3 Attitude-ontwikkeling

- actieve en bewuste deelname aan het leerproces
- kritische ingesteldheid t.o.v. de eigen beweging
- concentratie
- doorzettingsvermogen

2.2.4 Sociale ontwikkeling

- integratie in een groep, samenwerking
- aanvaarding van correctie en kritiek
- ervaring van de eigen waarde binnen het geheel
- verantwoordelijkheidszin

3. LEERPLAN KLASSIEKE DANS

Middelbare graad

DOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN		UITBREIDING VAN DE LEERINHOUD	METHODOLOGISCHE WENKEN
1. Dansplezier				
2. De leerlingen kennen en kunnen een juiste lichaamshouding.				<ul style="list-style-type: none"> • bewust worden en ontwikkelen van de fysieke mogelijkheden qua lenigheid en kracht, rekening houdende met leeftijd en de fysieke capaciteiten van de leerlingen.
3. De leerlingen kennen en kunnen de basisposities van de armen.			demi-bras, 1 ^e , 2 ^e en 3 ^e positie allongé	
4. De leerlingen kennen en kunnen de verschillende poses	attitude devant en derrière ¹			<ul style="list-style-type: none"> • inoefenen van balance in de verschillende poses <ul style="list-style-type: none"> - à plat - op demi-pointe
5. De leerlingen kennen en kunnen de poses uit de klassieke dans.	1) grande pose croisée en effacée		<ul style="list-style-type: none"> • pointé à terre, op 45° en hoger • devant en derrière • op gestrekt standbeen • in demi-plié 	<ul style="list-style-type: none"> • aandacht voor épaulement: het gebruik van de port de tête • naargelang de mogelijkheden van de leerlingen
	2) petite en grande pose écartée			
	3) retiré ²			
	4) 1 ^e , 2 ^e en 3 ^e arabesque		<ul style="list-style-type: none"> • op 45° en hoger 	<ul style="list-style-type: none"> • naargelang de mogelijkheden van de leerlingen
	5) 4 ^e arabesque		<ul style="list-style-type: none"> • pointé à terre • op 45° en hoger 	<ul style="list-style-type: none"> • naargelang de mogelijkheden van de leerlingen

¹ Oorspronkelijk werden met attitudes alleen houdingen bedoeld, waarin het been naar achteren gebogen is. Tegenwoordig worden echter ook attitudes naar voren onderscheiden. (uit: Vincent, R., Klassieke ballettechniek, p. 54)

² Retiré is het actiebeen intrekken met een gebogen knie langs het standbeen en terugkeren naar de positie waaruit men begint OF de positie waarbij het actiebeen gebogen is met de voet tot aan de knie van het standbeen. (uit: Warren, G., Classical Ballet Technique, p. 120)

6. De leerlingen kennen en kunnen de basisbewegingspatronen	1) Plié	M1	<ul style="list-style-type: none"> • grand plié met port de bras en dedans 	
	3) Battement tendu	M1	<ul style="list-style-type: none"> • chassé par terre en croix 	<ul style="list-style-type: none"> • als voorbereiding op de chassé³
		M2	<ul style="list-style-type: none"> • en tournant en dehors : met 1/8 en kwart draai 	<ul style="list-style-type: none"> • met plié bij het sluiten
		M3	<ul style="list-style-type: none"> • battement tendu pour batterie • double battement tendu 	<ul style="list-style-type: none"> • Engelse versie (met een snelle gewichtsverplaatsing)
	4) Battement tendu jeté	M1	<ul style="list-style-type: none"> • battement tendu jeté double pointé • battement tendu jeté passé 	<ul style="list-style-type: none"> • en cloche
		M2	<ul style="list-style-type: none"> • battement glissé⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> • in tempo, vanuit 1e positie
		M3	<ul style="list-style-type: none"> • pas de cheval 	
	5) Ballonné ⁵	M2	<ul style="list-style-type: none"> • en croix, à plat 	<ul style="list-style-type: none"> • naar cou-de-pied positie, ter voorbereiding van de pas ballonné, zonder demi-plié • naar retiré⁶ positie

³ Temps levé chassé, zoals beschreven in de Engelse syllabus

⁴ zoals beschreven in de Engelse syllabus

⁵ Ballonné is een oefening die niet in de Vaganova-syllabus staat beschreven. Het is een afgeleide vorm van de pas ballonné zonder de sprong.

⁶ Retiré is het actiebeen intrekken met een gebogen knie langs het standbeen en terugkeren naar de positie waaruit men begint OF de positie waarbij het actiebeen gebogen is met de voet tot aan de knie van het standbeen. (uit: Warren, G., Classical Ballet Technique, p. 120)

6) Rond de jambe à terre	M1		<ul style="list-style-type: none"> • het tempo van uitvoeren wordt sneller • aandacht voor de port de bras tijdens de rond de jambe 	
		<ul style="list-style-type: none"> • grand rond de jambe op 45° 		
	M2	<ul style="list-style-type: none"> • préparation en dedans 	<ul style="list-style-type: none"> • aandacht voor de port de bras 	
	M3	<ul style="list-style-type: none"> • grand rond de jambe développé op 45° • rond de jambe op 45°⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • en dehors en en dedans • de rond de jambe op 45° wordt in het normale tempo van de rond de jambe uitgevoerd. 	
	7) Battement frappé	M1	<ul style="list-style-type: none"> • double battement frappé en croix 	<ul style="list-style-type: none"> • à terre, onderverdeeld
		M2	<ul style="list-style-type: none"> • double battement frappé en croix 	<ul style="list-style-type: none"> • en l'air, onderverdeeld
M3		<ul style="list-style-type: none"> • battement frappé op demi-pointe • double battement frappé en croix 	<ul style="list-style-type: none"> • in tempo, maar niet suivi 	
8) Battement fondu	M1	<ul style="list-style-type: none"> • à plat • battement soutenu tendu 	<ul style="list-style-type: none"> • ofwel via développé, ofwel via cou-de-pied • streven naar 90° en hoger • streven naar 90° en hoger 	
	M2	<ul style="list-style-type: none"> • op 45° en op demi-pointe 		
	M3	<ul style="list-style-type: none"> • battement double fondu à plat 		

⁷ Het verschil tussen een rond de jambe en een grand rond de jambe ligt in het tempo van uitvoeren. Een grand rond de jambe wordt traag uitgevoerd.

	9) Adagio-bewegingen a) Battement développé	M1	• en croix	• op 45° en hoger
		M3	• battement développé	• gecombineerd met - passé ⁸ par terre - passé retiré
	b) Tour lent	M3	• in retiré devant en derrière • met het been voor en achter op 45°	• kwart en halve draai
	10) Petits battement sur le cou-de-pied			• snelheid verhogen • met accent
		M3	• op demi-pointe	
11) Grand battement jeté	M1	• met demi-plié • met passé par terre tot tendu pointé	• vertrekken of eindigen in demi-plié • en avant, en arrière	
	M2	• grand battement en cloche	• met een gebogen of gestrekt been	
7. De leerlingen kennen en kunnen de basisbewegingspatronen au milieu.	1) Port de bras	M1	• 4 ^e port de bras	• vanaf M1 kan de 3 ^e port de bras in de pose à terre of in 5 ^e positie demi-pointe uitgevoerd worden.
	2) Temps lié	M1	• en avant, en arrière par terre	
		M3	• naar 5 ^e pos. demi-pointe en avant, à la seconde, en arrière	
3) Pas de basque	M2	• en dehors		

⁸ Passé is de beweging van het actiebeen, gebogen of gestrekt, die langs het standbeen passeert van de ene positie naar de andere. (uit: Warren, G., Classical Ballet Technique, p. 120) In sommige scholen wordt passé ook retiré genoemd.

8. De leerlingen kennen en kunnen verschillende verbindingspassen.	1) Pas de bourrée	M1	• Pas de bourrée piqué	• Met cou-de-pied positie of met retiré devant en derrière
		M2	• pas de bourrée en tournant	• met kwart en halve draai
	2) Pas glissade	M1		• in combinatie met sprongen
	3) Tombé	M3		• in combinatie met: <ul style="list-style-type: none"> - battement fondu - pas de bourrée - sprongen
	4) pas coupé	M3		• kan gebruikt worden als verbindingstap bij sprongen
	5) piqué	M1	• naar 5 ^e positie demi-pointe	• met verplaatsing naar voor, zij en achter
		M3	• naar retiré derrière	• met verplaatsing naar voor
6) Relevé	M3	• op 1 been, in retiré		
9. De leerlingen kennen en kunnen de verschillende draaibewegingen	1) Détourné	M2	• volledige draai	
	2) Tours chaînés	M1		• op de diagonaal • suivi
	3) Pirouette	M1	• en dehors vanuit 5 ^e positie	
		M2	• en dehors vanuit 4 ^e positie	
		M3	• en dehors vanuit 2 ^e positie • en dedans vanuit 4 ^e positie	
	4) Soutenu en tournant	M1	• met halve draai	
		M2	• met volledige draai	
	5) Tour piqué	M3	• en dedans	
6) Tour en l'air	M3	• met halve draai	• voor de jongens	

10. De leerlingen kennen en kunnen de verschillende sprong-combinaties	1) Temps levé	M1	<ul style="list-style-type: none"> • in 4e positie • in 5e positie met kwart draai 		
		M2	<ul style="list-style-type: none"> • in 5e positie met halve draai 		
		M3	<ul style="list-style-type: none"> • in de cou-de-pied positie 		
	2) Echappé	M1	<ul style="list-style-type: none"> • échappé naar 2e positie 		
			<ul style="list-style-type: none"> • échappé naar 4e positie 		
		M2	<ul style="list-style-type: none"> • grand échappé • eindigend op 1 been 		
			M3	<ul style="list-style-type: none"> • met kwart draai 	
			M3	<ul style="list-style-type: none"> • met halve draai 	
	3) Changement de pieds	M2	<ul style="list-style-type: none"> • met kwart draai 		
		M3	<ul style="list-style-type: none"> • met halve draai 		
	4) Petit assemblé	M2	<ul style="list-style-type: none"> • assemblé derrière 		
		M3	<ul style="list-style-type: none"> • grand assemblé porté 		
	5) Sissonne fermée	M2		<ul style="list-style-type: none"> • in de poses croisées en effacées 	
6) Petit jeté	M3	<ul style="list-style-type: none"> • de côté 			
7) Pas de chat	M1	<ul style="list-style-type: none"> • zijwaarts 			
8) Batterie	M3	<ul style="list-style-type: none"> • échappé battu 	<ul style="list-style-type: none"> • Temps levé battu kan als voorbereiding voor de échappé battu geoefend worden. • De battu wordt bij het sluiten uitgevoerd. 		

11. De leerlingen kennen en kunnen elementaire verplaatsingspatronen	1) Pas couru 2) Mazurka ⁹ 3) Polonaise ¹⁰ 4) Pas de valse en avant, en arrière 5) Pas de bourrées suivi 6) Pas chassé vanuit 5e pos. 7) Posé temps levé in verschillende posen 8) Emboîté			
--	--	--	--	--

⁹ Mazurka is een Poolse dans in de maat $\frac{3}{4}$, tamelijk snel waarbij een licht accentuering op de zachte tellen van de maat is.

Ritmisch patroon:

¹⁰ Polonaise is een Poolse dans in de maat $\frac{3}{4}$, waarbij het accent op de eerste tel van de maat valt.

Ritmisch patroon:

4. EVALUATIE

Op het einde van de leerjaren L3 – L4 – L5 – M1 – M2 – H1 – H2 worden overgangsexamens afgenomen. Zij dienen representatief te zijn voor de vorderingen van de leerling.

Op het einde van de middelbare en hogere graad worden eindexamens afgelegd.

Voor de examens van L6 – M3 – H3 wordt beroep gedaan op een externe jury.

Voor het eindexamen van M3 wordt een minimumexamen vastgelegd. Hierbij gaan we ervan uit dat de inhoud ervan voor elke leerling van M3 uitvoerbaar is. De leerkracht heeft uiteraard de vrijheid om het examen uit te breiden.

4.1 Oefeningen aan de barre

Minimum twee oefeningen aan de barre worden gecombineerd met richtingsveranderingen, port de bras en draaibewegingen

1. Plié

- demi-plié in 1e, 2e, 4e en 5e positie
- grand plié in 1e, 2e, 4e en 5e positie
- port de bras

2. Battement tendu

- en croix vanuit 5e positie
- aangevuld met
 - gewichtsverplaatsing
 - EN/OF
 - chassé

3. Battement tendu jeté

- en croix vanuit 5e positie
- aangevuld met
 - battement tendu jeté double pointé
 - EN/OF
 - battement tendu jeté passé
 - EN/OF
 - glissé
 - EN/OF
 - pas de cheval

4. Rond de jambe

- en dehors en en dedans
- grand rond de jambe op 45°
- aangevuld met
 - ramassé en cambré
 - balance op één been

5. Battement frappé

- op demi-pointe en croix
- double battement frappé en croix

6. Battement fondu

- op demi-pointe, en croix op 45°
- aangevuld met
 - battement soutenu tendu
 - EN/OF
 - tombé
 - EN/OF
 - double battement fondu

7. Petits battements sur le cou-de-pied

- op demi-pointe
- in tempo

8. Grand battement jeté

- en croix vanuit 5e positie
- met port de bras

Aanvullingen

De oefeningen worden aangevuld met een keuze uit de volgende bewegingen:

- port de bras
- balance
- relevé
- draaibewegingen (détourné, tour soutenu, pirouette)
- tombé
- pas coupé

De adagiobewegingen worden in de oefeningen verwerkt:

- battement développé en croix
- posen: attitude - arabesque

4.2 Oefeningen au milieu

Minimum twee oefeningen au milieu worden gecombineerd met richtingsveranderingen.

1. Adagio

- battement développé EN/OF battement relevé lent
- attitude EN/OF arabesque
- ¼ tour lent

2. Battement tendu

- aangevuld met battement tendu jeté EN/OF glissé
- in combinatie met pirouette

3. Eén oefening naar keuze (geen sprongoefening)

4.3 Allegro

3 sprongcombinaties met verwerking van tenminste

- temps levé
- changement de pieds
- échappé
- assemblé
- sissonne fermée
- petit jeté
- batterie

4.4 Verplaatsingsoefening

1. grand allegro

2. tours chaînés – tour piqué

4.5 Expressief dansstukje

4.6 Révérence

Aanvullingen

- 1e - 2e - 3e - 4e port de bras
- temps lié
- pas de bourrée
- glissade
- pas de basque
- pas de chat

5. ARTISTIEKE TRAINING

5.1 Doelstellingen

- Fixatie en conservatie van de leerstof klassieke dans.
- Artistieke vormgeving door creatieve aanwending van muzische, inspirerende elementen in steeds wisselende combinaties.
- Veruitwendiging en ontwikkeling van het bewegingsgevoel.
- Uitbreiding van de belevingswereld door de bewustmaking van bewegingsbetekenis (dansante ervaring).
- Intensifiëren van de bewegingen, uitbouw van de bewegingen tot een organisch geheel.
- Verfijning van het individuele inlevings- en expressievermogen.

5.2 Leerinhoud

- Combinatie van oefeningen.
- Interpretatie en expressieve vaardigheid in dansante combinaties en choreografische momenten.
- Veruitwendigen van het bewegingsgevoel, differentiatie van bewegingen, plaatsing van de beweging in een context.

5.3 Evaluatie

Voor het vak artistieke training is geen evaluatie voorzien. De beoordeling van de leerling gebeurt door de leerkracht via de evaluatiefiche.

5.4 Toelichtingen en aanbevelingen

Muzikale praktijk :

Aandacht voor de muziek ondersteunt het verwerven, fixeren en conserveren van de leerstof en is noodzakelijk voor de artistieke ontwikkeling.

Dansante praktijk :

Occasionele optredens stimuleren de leerling om zich in te zetten voor de afwerking van zijn of haar dansante vorming.

6. BIBLIOGRAFIE

Allcock, R., Bland, W., Dance in Education, Dance Books LTD, 1980

Broudy, H., Het opnemen van kunstzinnige vakken in het kernleerplan, Kunst en Educatie, 88/3

Kostrovitskaya, V., Pisarev, A., School of Classical Dance - The textbook of the Vaganova Choreographic School, Leningrad, Progress Publishers, Moscow, 1978

Kostrivitskaya, V., 100 lessons in Classical Ballet, Doubleday and Company inc., New York, 1981

Kirstein, L., Stuart, M., Dyer C., The Classical Ballet, A. Knopf, New York, 1952

Leese, S., Dance in Schools, Heineman Educational, Packer, M., Books, London, 1980

North, M., Introduction to Movement Study, Mac Donald and Evans, Plymouth, 1971

Vaganova, A., Basic Principles of Classical Ballet - Russian Ballet Technique, Dover Publications, New York, 1961

Warren, Gretchen, Classical Ballet Technique, University of South Florida Press, Tampa, 1989

Wigman, M., The Language of Dance, Mac Donald and Evans, Plymouth, 1966

Te raadplegen websites

www.dancebooks.co.uk

www.dansweb.nl

www.france-dance.com

<http://www.geocities.com/Vienna/Strasse/9220/terms/home.htm>

7. BIJLAGE BIJ HET LEERPLAN KLASSIEKE DANS

Inleiding

In deze bijlage van het leerplan 'Klassieke Dans en Artistieke Training - middelbare graad' worden alle bewegingspatronen die de leerlingen in M3 moeten kennen, uitgeschreven. We beschouwen deze bijlage als een hulpmiddel om muziek te zoeken die het meest geschikt is voor een welbepaald bewegingspatroon.

Bij het tot stand komen van deze bijlage werd uitgegaan van de tips van een ervaren pianist en begeleider en van de volgende CD's

- Music for Ballet Class, Beginners 1 – Dirk Vanderstoep
- Music for Ballet Class, Beginners 2 – Dirk Vanderstoep
- Music for Ballet Class, Advanced 1 – Dirk Vanderstoep
- Music for Ballet Class, Lynn Stanford – David Howard
- Music for Ballet Class, Nancy McDill – Suki Schorer
- Passi sul pentagramma vol 1 – 2 – 3
- Music for The Dance Studio vol 1 – Royal Academy of Dancing

Bij de maatsoort wordt telkens de voorkeur aangegeven. Belangrijk hierbij is welk gevoel de maatsoort weergeeft. Men spreekt van een gevoel in 3 bij de maatsoorten 3/4, 6/8 en 12/8; een gevoel in 2 heeft men bij de maatsoorten 2/4, 4/4 en 4/8.

Bij het tempo geven we naast het cijfer ook de overeenkomstige Italiaanse benaming zoals deze op de metronoom aangegeven wordt. De woorden 'staccato, legato enz..' geven de wijze waarop de muziek wordt gespeeld, weer.

Bij elke beweging wordt aangegeven hoeveel maten er nodig zijn om de basisbeweging één keer uit te voeren. Dit wordt aangevuld met een gedetailleerde beschrijving.

Verklaring van enkele symbolen

1 = en 1

= rust

Barre

1. Plié: demi-plié, grand plié, relevé

Lynn Stanford – n°1

Maatsoort : 3/4

Tempo : = 96

Maat 1	demi-plié
Maat 2	relevé
Maat 3	grand plié
Maat 4	

2. Battement tendu

Vanderstoep – advanced n°5
Passi sul Pentagramma vol. 2 – n°4

Maatsoort : 4/4 – 2/4

Tempo : = 104 - 108

Maat 1	4 battement tendu
Maat 2	herhaal
Maat 3	herhaal
Maat 4	herhaal

3. Battement tendu jeté

Passi sul Pentagramma vol. 2 – n°6

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 116

Beweging in 1 maat:

Maat 1	1	battement tendu jeté
	2	
Maat 2	1	herhaal
	2	
Maat 3		herhaal
Maat 4		herhaal

4. Rond de jambe à terre

Passi sul Pentagramma vol. 2 – n°8
RAD – n°16

Maatsoort : 3/4

Tempo : = 92 - 104

Maat 1	1 rond de jambe à terre
Maat 2	herhaal
Maat 3	herhaal
Maat 4	herhaal

5. Battement frappé

Vanderstoep – advanced n°13
Passi sul Pentagramma vol. 2 n°10

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 112 - 120

Maat 1 2 battement frappé

Maat 2 2 battement frappé

Maat 3 – 4 herhaal

6. Battement fondu

Passi sul Pentagramma vol. 2 - n°12
RAD - n°21

Maatsoort : 2/4 – 3/4

Tempo : = 88 voor 2/4
= 112 voor 3/4

Maat 1 - 2 1 battement fondu

Maat 3 - 4 1 battement fondu

7. Adagio

Passi sul Pentagramma vol. 3 n°16
RAD – n° 30

Maatsoort : 4/4

Tempo : = 44 - 60

Maat 1 1-2 battement développé
3
4 sluiten

Maat 2 herhaal

8. Petits battements sur le cou-de-pied

Passi sul Pentagramma vol. 3 n°18
RAD – n° 23

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 112 - 144

Maat 1 2 petit battement

Maat 2 herhaal

Maat 3 herhaal

Maat 4 herhaal

9. Grand battement

Vanderstoep – advanced n°37
Passi sul Pentagramma vol. 2 n°20

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 92 - 108

Maat 1 grand battement

Maat 2 herhaal

Maat 3 herhaal

Maat 4 herhaal

Milieu

1. Temps levé suivi

Vanderstoep – advanced n°41
RAD – n°47

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 92 - 104

Maat 1 2 temps levé

Maat 2 herhaal

Maat 3 herhaal

Maat 4 herhaal

2. Changement de pieds / petit échappé

Vanderstoep – beginners 2 n°37
RAD – n°50

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 88 - 96

Maat 1 2 changements

Maat 2 1 échappé

Maat 3 herhaal

Maat 4 herhaal

3. Petit assemblé

Vanderstoep – beginners 1 n°32
Vanderstoep – beginners 2 n°44

Maatsoort : 2/4 - 6/8

Tempo : = 76 – 84

Maat 1 assemblé

Maat 2 herhaal

4. Sissonne

Vanderstoep – advanced n°43
Passi sul Pentagramma vol. 1 n°37

Maatsoort : 3/4

Tempo : = 176 - 208

Maat 1 sissonne

Maat 2 strekken

Maat 3 herhaal

Maat 4

5. Petit jeté

Vanderstoep – beginners 1 n°35
Passi sul Pentagramma vol. 2 n°35

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 88 - 92

Maat 1 2 petit jeté

Maat 2 herhaal

6. Batterie

Vanderstoep – beginners 1 n°31
Passi sul Pentagramma vol. 2 n°38

Maatsoort : 6/8

Tempo : = 84 - 88

Maat 1 échappé battu

Maat 2 herhaal

7. Grand allegro

Vanderstoep – advanced n°48

Maatsoort : 3/4

Tempo : = 134 - 192

Beweging in 2 maten:

Maat 1 glissade

Maat 2 saut de chat

8. Déboulé

Vanderstoep – advanced n°45 - 46

Maatsoort : 4/4

Tempo : = 112

Maat 1 2 tour chaînés

Maat 2 herhaal

9. Tour piqué

Lynn Stanford – n°38
Suki Schorer – n°13

Maatsoort : 2/4

Tempo : = 96 - 108

Maat 1 piqué tour

Maat 2 herhaal